

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN**

LÊ THỊ THANH THỦY

**XÂY DỰNG PHONG CÁCH
LÀM TRANG NHẬT NHẬT BÁO VIỆT NAM**

LUẬN VĂN THẠC SĨ BÁO CHÍ

Chuyên ngành: Báo chí học

Hà Nội, năm 2014

**ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC XÃ HỘI VÀ NHÂN VĂN**

LÊ THỊ THANH THỦY

**XÂY DỰNG PHONG CÁCH
LÀM TRANG NHẬT NHẬT BÁO VIỆT NAM**

LUẬN VĂN THẠC SĨ BÁO CHÍ

Chuyên ngành: Báo chí học

Mã số: 62.32.01.01

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC: TS. HÀ HUY PHƯỢNG

Hà Nội, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn “*Xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam*” là công trình nghiên cứu của riêng tôi, dưới sự hướng dẫn của Tiến sĩ Hà Huy Phụng - Phó trưởng Khoa Báo chí, Học viện Báo chí và Tuyên truyền. Các tài liệu sử dụng tham khảo, trích dẫn trong Luận văn đều đảm bảo rõ nguồn, trung thực. Các kết quả nghiên cứu được công bố trong Luận văn là hoàn toàn chính xác, không trùng lặp với các công trình khoa học đã công bố trong và ngoài nước.

Tôi xin cam đoan điều này là đúng sự thật. Nếu sai, tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Hà Nội, ngày 10 tháng 12 năm 2014

Tác giả

LÊ THỊ THANH THỦY

LỜI CẢM ƠN

Tác giả luận văn xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô giáo Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học quốc gia Hà Nội đã tận tình dạy dỗ, chỉ bảo, cung cấp nhiều kiến thức bổ ích cho tác giả trong suốt hai năm học vừa qua.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Ban Biên tập và đồng nghiệp tại các báo: Nhân dân, Lao động, Tuổi trẻ, Hà Nội mới, Giáo dục và Thời đại đã giúp đỡ tác giả về tư liệu nghiên cứu đề tài.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Tiến sĩ Hà Huy Phụng - Phó trưởng Khoa Báo chí, Học viện Báo chí và Tuyên truyền đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo để tác giả thực hiện và hoàn thành luận văn.

Mặc dù tác giả đã cố gắng để hoàn thiện luận văn, nhưng do hạn chế về thời gian nghiên cứu nên luận văn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Tác giả mong muốn nhận được sự góp ý của các nhà khoa học, các thầy cô giáo và đồng nghiệp để luận văn hoàn thiện hơn.

Xin trân trọng cảm ơn!

Hà Nội, ngày 10 tháng 12 năm 2014

Tác giả

LÊ THỊ THANH THỦY

DANH MỤC HÌNH MINH HỌA

1. Hình 1.2: Mô hình chia 4	38
2. Hình 1.2: Mô hình đường mạnh, điểm mạnh	40
3. Hình 1.3: Mô hình tổ chức thông tin chính - phụ - bổ trợ	41
4. Hình 1.4: Mô hình tổ chức thông tin theo cấp độ thứ bậc	43
5. Hình 2.1: Báo Nhân dân áp dụng mô hình chia 4 để tổ chức thông tin trên trang nhất	65
6. Hình 2.2: Ngay từ số báo đầu tiên ra đời (11/3/1951) Nhân dân đã áp dụng mô hình chia 4 cho tổ chức thông tin trên trang nhất	66
7. Hình 2.3: Từ khi ra đời (1975) đến cuối năm 2008, Báo tuổi trẻ vẫn áp dụng mô hình chia 4 để tổ nội dung và thiết kế, trình bày trang nhất	68
8. Hình 2.4: Trang nhất của Báo Tuổi trẻ áp dụng mô hình tổ chức thông tin theo các cấp độ chính - phụ - bổ trợ	69
9. Hình 2.5: Mô hình trang nhất Báo Lao động theo hướng tổ chức thông tin chính – phụ và bổ trợ	71
10. Hình 2.6: Trang nhất Báo Hà Nội mới được tổ chức theo mô hình thông tin chia 4	73
11. Hình 2.7: Măng sét Báo Nhân dân	74
12. Hình 2.8: Măng sét Báo Lao động	74
13. Hình 2.9: Măng sét Báo Tuổi trẻ giai đoạn từ năm 1994 đến năm 2010	75
14. Hình 2.10: Măng sét Báo Tuổi trẻ giai đoạn từ năm 2010 đến nay	75
15. Hình 2.11: Măng sét của Báo Hà Nội mới hiện nay	76
16. Hình 2.12: Đồ họa thông tin (infographic) trên trang nhất Báo Tuổi trẻ về sự kiện Trung Quốc đưa giàn khoan 981 vào vùng biển của Việt Nam đầu năm 2014	79
17. Hình 2.13: Trang nhất Báo Tuổi trẻ sử dụng tranh biếm họa thay thế cho bức ảnh chính của số báo	80
18. Hình 2.14: Một hộp dữ liệu thông tin được tổ chức trên măng sét của Báo Tuổi trẻ	81
19. Hình 2.15: Các kiểu chữ và cỡ chữ được Báo Nhân dân, Tuổi trẻ, Lao động, Hà Nội mới sử dụng cho các yếu tố văn bản thể hiện trên trang nhất	83

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
Chương 1: XÂY DỰNG PHONG CÁCH LÀM TRANG NHẤT NHẬT BÁO - NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN CƠ BẢN	
1.1. Các khái niệm	15
1.2. Đặc điểm và xu hướng phát triển của nhật báo	21
1.3. Xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo	34
1.4. Những yêu cầu đối với việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo	46
Chương 2: THỰC TRẠNG LÀM TRANG NHẤT NHẬT BÁO VIỆT NAM HIỆN NAY	
2.1. Tổng quan về các tờ báo lựa chọn khảo sát	50
2.2. Thực trạng tổ chức nội dung trang nhất của các báo khảo sát	59
2.3. Thực trạng thiết kế, trình bày trang nhất của các báo khảo sát	64
2.4. Đánh giá chung về làm trang nhất của các tờ nhật báo khảo sát	84
Chương 3: GIẢI PHÁP VÀ KHUYẾN NGHỊ NHẪM XÂY DỰNG PHONG CÁCH LÀM TRANG NHẤT NHẬT BÁO VIỆT NAM HIỆN NAY	
3.1. Những vấn đề đặt ra đối với việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo	88
3.2. Giải pháp xây dựng phong cách nội dung trang nhất nhật báo	95
3.3. Giải pháp xây dựng phong cách thiết kế, trình bày trang nhất	96
3.4. Một số khuyến nghị nhằm nâng cao hiệu quả xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam hiện nay	99
KẾT LUẬN	
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Trong tiến trình phát triển của lịch sử văn hóa nhân loại, Báo chí là một bộ phận không thể thiếu trong đời sống tinh thần của mọi người, mọi dân tộc. Báo chí là nhu cầu thông tin - giao tiếp giải trí và nhận thức của con người. Rõ ràng vai trò của báo chí trong đời sống xã hội, trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước ngày càng được nâng lên. Hơn thế nữa, ngày nay khi mà thông tin được quốc tế hóa, toàn cầu hóa với sự phát triển truyền thông mạnh mẽ thì các phương tiện thông tin đại chúng đã và đang phá vỡ những biên giới quốc gia truyền thống, thu hẹp dần khoảng không gian địa lý trên quy mô toàn cầu. Thực tế đó càng khẳng định một điều: Vai trò và ý nghĩa xã hội của báo chí ngày càng to lớn. Báo chí, ngoài tư cách là công cụ tuyên truyền thực hiện các chức năng xã hội, nhìn từ khía cạnh kinh tế học còn là một chủ thể kinh tế, một loại hàng hóa đặc biệt, và chủ thể kinh tế này tất yếu cũng chịu tác động của nền kinh tế thị trường và xu hướng hội nhập quốc tế trong quá trình cạnh tranh phát triển chung của toàn xã hội.

Một sản phẩm báo chí bao gồm hai yếu tố cấu thành, đó là nội dung và hình thức. Sản phẩm báo chí do tập thể những người làm báo trong một cơ quan báo chí tạo ra và mục đích cuối cùng là đáp ứng nhu cầu thông tin của công chúng xã hội.

Sản phẩm báo chí được tạo ra theo đặc tính của từng loại hình báo chí như: báo in, phát thanh, truyền hình và báo mạng điện tử hoặc sản phẩm báo chí đa phương tiện. Nội dung và hình thức sản phẩm được tổ chức sản xuất theo những chức năng, nguyên tắc của hoạt động báo chí. Nó được thiết lập cụ thể theo những thao tác kỹ năng của nhà báo được chuẩn hóa ở từng khâu theo đặc thù của loại hình báo chí.

Mục đích và mục tiêu của các sản phẩm báo chí là thu hút sự chú ý của công chúng vào sản phẩm từ hình thức đến nội dung. Hình thức là yếu tố biểu đạt nội dung thông tin của sản phẩm báo chí. Nó là cái vỏ bên ngoài để chứa đựng yếu tố nội dung. Hình thức hấp dẫn sẽ góp phần giúp cho công chúng chú ý tiếp nhận nội dung thông tin của sản phẩm báo chí. Nội dung của sản phẩm báo chí mới mẻ, đặc sắc, khách quan, chân thật, nhân văn thì sản phẩm đó đã đạt được tính chuyên nghiệp.

Báo in là một loại hình báo chí ra đời sớm nhất trong hệ thống báo chí. Trải qua hơn 400 năm phát triển, với những bước thăng trầm, từ thời kỳ được mệnh danh là báo chí quý tộc (dành cho giới tư sản, giàu có) cho đến thời kỳ hoàng kim (từ cuối thế kỷ 19 đến cuối thế kỷ 20). Đến nay, loại hình báo in đang có nguy cơ bị “xóa sổ” bởi sự cạnh tranh khốc liệt của các loại hình báo chí hiện đại và các hình thức truyền thông mới. Để báo in phát triển bền vững và phát huy những thế mạnh của loại hình văn hóa đọc này, những người làm báo in cần phải có một cuộc cách mạng cải thiện chất lượng nội dung và hình thức các sản phẩm để thu hút công chúng.

Báo in bao gồm hai loại cơ bản, đó là các loại *báo* và *tạp chí*. Đối với các loại *báo*, dựa theo đặc điểm về nội dung phản ánh, đối tượng độc giả, thời gian và hình thức thông tin, nó được chia thành các loại cơ bản như: *nhật báo* (những tờ báo xuất bản định kỳ hàng ngày); *báo thưa kỳ* (những tờ báo xuất bản nhiều kỳ trong tuần hoặc trong tháng); *tuần báo* (những tờ báo xuất bản định kỳ trong tuần). Đối với tạp chí, việc phân loại chủ yếu dựa trên tính chất thông tin, do đó, tạp chí thường có hai loại chính là các tạp chí *thông tin lý luận khoa học chuyên biệt* và các *tạp chí thông tin chỉ dẫn - giải trí*.

Đối với Nhật báo, đây là loại thể hiện vị thế cao nhất về mặt thông tin trong loại hình báo in. Do xuất bản mau kỳ, hàng ngày, nên thông tin trên các tờ nhật báo thường mang tính thời sự cao, cập nhật, do đó thường chiếm lĩnh được lượng độc giả lớn hơn các loại khác trong báo in. Tuy nhiên, thời kỳ

vàng son của các tờ nhật báo đã hết, thay vào đó là vị thế của internet và loại hình Báo mạng điện tử. Báo mạng điện tử với ưu thế cập nhật thông tin theo giây, phút, điều này đã tạo ra sự cạnh tranh khốc liệt về công chúng đối với báo in nói chung, các tờ nhật báo nói riêng.

Thế kỷ XXI được coi là kỷ nguyên của công nghệ thông tin và truyền thông. Một thế giới phẳng hiện hữu đã và đang nối liền các quốc gia, dân tộc, cá nhân trên toàn cầu. Tiến trình toàn cầu hóa biến thế giới trở thành ngôi nhà chung ở tất cả các lĩnh vực, trong đó truyền thông trở thành lĩnh vực then chốt kết nối tất cả các giá trị của nhân loại.

Báo chí là một loại hình trong hệ thống các phương tiện truyền thông đại chúng hiện đại. Nó là sản phẩm văn hóa, có giá trị to lớn đối với đời sống xã hội. Báo chí là phương tiện đấu tranh giai cấp hữu dụng và là công cụ truyền thông quan trọng của các thể chế chính trị trong lãnh đạo, điều hành nhà nước.

Ngày nay, báo chí đang đứng trước một thách thức to lớn, đó là sự cạnh tranh về thông tin với các loại hình truyền thông mới, đặc biệt là internet và các ứng dụng trên hệ thống thông tin toàn cầu này.

Làm gì để loại hình báo in, nhất là đối với các sản phẩm nhật báo phát triển bền vững, tạo vị thế riêng trong điều kiện cạnh tranh này đang là câu hỏi lớn cho các nhà nghiên cứu truyền thông, những người đang tác nghiệp tại các tòa soạn báo in hiện nay.

Các loại hình báo chí hiện nay sẽ còn hay bị tiêu vong và nếu còn tồn tại thì con đường nào để phát triển bền vững? Đó cũng là câu hỏi đặt ra đối với những người làm công tác nghiên cứu báo chí truyền thông trên thế giới cũng như ở Việt Nam hiện nay.

Trên thế giới và ở Việt Nam hiện nay đã có nhiều nhà khoa học công bố các công trình nghiên cứu lý luận cũng như kỹ năng tác nghiệp báo chí, đặc biệt đối với từng loại hình báo chí cụ thể. Tuy nhiên, hiện chưa có công trình nào công bố một cách hệ thống về loại hình báo in hiện đại, nhất là việc tổng

kết thực tiễn hoạt động xuất bản hình thức NHẬT BÁO trên thế giới cũng như ở Việt Nam, để từ đó đưa ra những quan điểm luận bàn về sự tồn tại, phát triển của hình thức báo chí này trong loại hình báo in và trong sự cạnh tranh khốc liệt với các loại hình báo chí, truyền thông mới.

Đối với loại hình NHẬT BÁO, lâu nay nó vốn có thế mạnh về đưa tin thời sự và tính hấp dẫn công chúng của ấn bản này bắt đầu từ trang nhất. Ngày nay, các tờ nhật báo đang phải đối mặt với sự cạnh tranh của truyền hình, báo mạng điện tử, nếu các tòa soạn nhật báo không đổi mới, cải tiến cách làm trang nhất, các sản phẩm nhật báo khó có thể giành lại thị phần công chúng trong thị trường truyền thông hiện đại hiện nay. Đây cũng chính là lý do để tác giả nghiên cứu đề tài Luận văn thạc sĩ chuyên ngành Báo chí học *“Xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam”*. Luận văn khảo sát tại một số tòa soạn xuất bản nhật báo của Việt Nam như: Báo Nhân dân, Lao động, Tuổi trẻ, Hà Nội mới. Đây là cơ sở thực tiễn để tác giả có được những dữ liệu chứng minh cho việc cần thiết phải xây dựng phong cách làm trang nhất tại các tòa soạn nhật báo Việt Nam. Hy vọng, công trình nghiên cứu này sẽ là tài liệu tham khảo hữu ích tại các cơ sở đào tạo, nghiên cứu về báo chí truyền thông, nhất là đối với các tòa soạn xuất bản nhật báo ở Việt Nam hiện nay.

2. Tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Có nhiều tác giả, công trình đã nghiên cứu, công bố liên quan đến báo chí – truyền thông nói chung, các loại hình báo chí nói riêng, trong đó có hình thức xuất bản NHẬT BÁO. Tuy nhiên, các công trình được nhìn nhận, phân tích, đánh giá về báo chí, các loại hình báo in, các dạng thức xuất bản sản phẩm của báo in với nhiều mục đích khác nhau, do đó chưa mang tính hệ thống, chưa tập hợp được các thông tin để tạo thành một bức tranh tổng thể về xuất bản nhật báo nói chung, xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo nói riêng ở trên thế giới cũng như ở Việt Nam hiện nay.

Cụ thể các tác giả, công trình liên quan đến đề tài Luận văn đã được công bố như sau:

- Tác giả Hoàng Quốc Bảo công bố công trình “*Lãnh đạo và quản lý hoạt động báo chí ở Việt Nam hiện nay*” (năm 2010, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội). Tác giả Nguyễn Vũ Tiến năm 2005 đã công bố cuốn sách “*Vai trò lãnh đạo của Đảng đối với báo chí trong thời kỳ đổi mới*” (Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội). Đây là những tài liệu tham khảo có giá trị đối với đề tài, nhất là những nội dung liên quan đến định hướng, chỉ đạo của Đảng về báo chí nói chung, đối với các loại hình báo chí nói riêng được thể hiện trong công trình nghiên cứu này. Nội dung các cuốn sách chủ yếu bàn về lãnh đạo và quản lý hoạt động báo chí nói chung và ở Việt Nam nói riêng. Công trình có giá trị tham khảo với những tư liệu thực tiễn sinh động, nhất là việc tổ chức một trang nhất ấn phẩm báo chí nói chung, trang nhất nhật báo nói riêng cũng cần phải dựa trên quan điểm của thể chế chính trị mà tờ báo đó phục vụ, đặc biệt, đối với Việt Nam, các cơ quan báo chí đều do Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý.

- Năm 2011, Bộ Thông tin và Truyền thông đã xuất bản bộ sách “*Một số nội dung cơ bản về nghiệp vụ báo chí, xuất bản*” (tài liệu bồi dưỡng chức danh biên tập viên, phóng viên, nhiều tác giả, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội). Tập II của bộ sách này đã dành một chương để bàn về các loại hình báo chí; tổ chức hoạt động cơ quan báo chí, tổ chức xuất bản ấn phẩm báo chí... của các tác giả như: TS. Hà Huy Phượng, ThS. Vũ Thúy Bình, ThS. Lê Thanh Xuân, ThS. Đỗ Phan Ái, ThS. Đinh Ngọc Sơn, TS. Nguyễn Quang Hòa. Đây là những tư liệu tham khảo có giá trị đối với đề tài nghiên cứu này, nhất là phần tư liệu luận bàn về sự phân loại của báo in, trong đó có hình thức xuất bản nhật báo.

- Tác giả Lê Thanh Bình cũng đã xuất bản cuốn “*Quản lý và phát triển báo chí - xuất bản*” (năm 2004, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội). Sách cũng luận bàn về vấn đề quản lý và phát triển trong lĩnh vực báo chí - xuất bản hiện

nay. Đây là tài liệu có nhiều tư liệu tham khảo phục vụ cho việc nghiên cứu đề tài, nhất là vấn đề quản lý hoạt động báo chí, trong đó có việc quản lý xuất bản các ấn phẩm nhật báo.

- Tác giả Đỗ Phan Ái - Nguyễn Tiến Mão đã công bố công trình “*Ảnh báo chí: Thiết bị kỹ thuật và phương pháp tạo hình nhiếp ảnh*” (năm 2000, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội). Công trình này chủ yếu bàn về thiết bị kỹ thuật và phương pháp tạo hình nhiếp ảnh. Công trình có giá trị tham khảo trong tác nghiệp ảnh báo chí và làm các sản phẩm báo ảnh dưới góc độ kỹ thuật. Trên cơ sở đó, tác giả kế thừa được những thông tin liên quan đến hình ảnh được sử dụng trên trang nhất nhật báo cần phải đảm bảo các yêu cầu về kỹ thuật như thế nào?.

- Tác giả Nguyễn Văn Dũng (chủ biên), Nguyễn Thị Thoa, Nguyễn Đức Dũng, Lê Thanh Xuân đã công bố cuốn sách “*Tác phẩm báo chí*”, (năm 2008, Tập II, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội). Đây là tài liệu tham khảo quan trọng khi phân tích về tác phẩm báo chí với tư cách là một thành tố về nội dung và hình thức của sản phẩm báo in, trong đó có trang nhất của nhật báo.

- Tác giả Nguyễn Văn Dũng năm 2010 đã công bố công trình “*Báo chí truyền thông hiện đại – từ hàn lâm đến đời thường*” (Nxb. Đại học quốc gia, Hà Nội). Đây là công trình có nhiều nội dung lý luận về báo chí hiện đại có giá trị tham khảo đối với việc thực hiện đề tài, nhất là đối với chương lý luận của đề tài.

- Tác giả Nguyễn Văn Dũng sau nhiều lần chỉnh sửa, tái bản cuốn “*Cơ sở lý luận báo chí*” (năm 2012, Nxb. Lao động, Hà Nội) cũng đã đưa ra được nhiều nội dung mới mẻ về lý luận báo chí, nhất là đối với báo chí hiện đại. Sách có giá trị tham khảo về lý luận thiết thực phục vụ cho đề tài về mặt lý luận, nhất là vai trò, chức năng, nguyên tắc và những vấn đề về đạo đức nghề nghiệp của nhà báo.

- Tác giả Nguyễn Thị Trường Giang cũng đã công bố cuốn “*Tổ chức diễn đàn trên báo mạng điện tử*”, (năm 2014, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà

Nội). Đây là những cuốn sách cơ bản, hệ thống về báo mạng điện tử. Nó có giá trị tham khảo, đối chiếu với việc tổ chức diễn đàn, ý kiến độc giả đối với việc làm một tờ báo in, trong đó có các sản phẩm nhật báo.

- Tác giả Vũ Quang Hào đã công bố cuốn “*Ngôn ngữ báo chí*” (năm 2004, Nxb. ĐH Quốc gia Hà Nội). Sách có giá trị tham khảo về nội dung, hình thức ngôn ngữ báo chí nói chung, đối với từng loại hình báo chí nói riêng. Tác giả đề tài tham khảo được nhiều vấn đề để thể hiện những nội dung liên quan đến ngôn ngữ báo chí được thể hiện trong đề tài nghiên cứu này.

- Tác giả Đinh Thị Thúy Hằng năm 2006 đã phát hành cuốn “*Xu hướng phát triển của báo chí thế giới*” (Nxb. Thông tấn, Hà Nội). Đây là công trình có giá trị tham khảo về các nội dung liên quan đến xu hướng phát triển của báo chí hiện đại được thể hiện trong đề tài. Vấn đề xu hướng phát triển của báo in, nhất là đối với các tờ nhật báo theo chiều hướng nào và cần phải làm gì để tồn tại, phát triển được bàn luận trong cuốn sách và là tư liệu tốt để tác giả tham khảo, trích dẫn trong luận văn.

- Năm 2006, tác giả Đinh Văn Hường đã công bố công trình “*Tổ chức và hoạt động của tòa soạn*” (Nxb. Đại học quốc gia, Hà Nội). Sách có giá trị tham khảo cho đề tài đối với nội dung tổ chức hoạt động của từng loại hình báo chí cụ thể. Đây là tài liệu hữu ích để tác giả tham khảo, đánh giá việc các tòa soạn nhật báo ở Việt Nam khi xây dựng nội dung và hình thức các ấn phẩm có quan tâm nhiều đến việc cần phải có một mô hình tổ chức tòa soạn hợp lý hay không?.

- Tác giả Nguyễn Quang Hòa năm 2004 đã viết cuốn sách “*Phóng viên và Tòa soạn*” (Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội). Sách có nhiều kinh nghiệm thực tiễn quý báu về làm báo in, nhất là đối với công tác tòa soạn, thư ký tòa soạn, biên tập viên... Đây là những chức danh, phần việc có liên quan đến xuất bản báo, nhất là đối với việc xuất bản nhật báo.

- Tác giả Nguyễn Thành Lợi năm 2014 đã công bố cuốn sách “*Tác nghiệp báo chí trong môi trường truyền thông hiện đại*” (Nxb. Thông tin và

Truyền thông, Hà Nội). Sách có nhiều tư liệu mới có giá trị tham khảo hữu ích cho đề tài, trong đó có việc bàn luận về xây dựng mô hình tòa soạn mới để phục vụ xuất bản báo hiện đại. Đây là cơ sở để tác giả tham khảo, đề xuất các giải pháp, khuyến nghị nhằm giúp cho các tòa soạn nhật báo ở Việt Nam hiện nay tạo ra một mô hình hoạt động hiệu quả phục vụ xuất bản báo, trong đó có việc tạo ra phong cách của trang nhất nhật báo.

- Tác giả Lê Thị Nhã năm 2010 công bố tài liệu “*Lao động nhà báo - lý thuyết và kỹ năng cơ bản*” (Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội). Đây là tư liệu tham khảo có giá trị đối với hoạt động lao động báo chí tại các loại hình báo chí, trong đó có việc xuất bản nhật báo. Lao động xuất bản nhật báo cần có những đặc thù, tính chất riêng biệt. Điều này cũng sẽ góp phần làm nên thành công cho việc xây dựng phong cách làm trang nhất của các tờ nhật báo.

- Tác giả Hà Huy Phượng năm 2006 công bố cuốn sách chuyên khảo “*Tổ chức nội dung và thiết kế, trình bày Báo in*” (Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội). Đây là cuốn sách tham khảo cơ bản về loại hình báo in được tác giả đề cập trong công trình này. Đây là cuốn sách viết kỹ lưỡng, hệ thống những vấn đề lý thuyết và kỹ năng về tổ chức nội dung và thiết kế, trình bày báo in. Tác giả đưa ra được những nguyên tắc, phương pháp và mô hình tổ chức thông tin và thiết kế, trình bày báo in nói chung và khá cụ thể cho từng loại sản phẩm báo chí in ấn. Tác giả kế thừa và sử dụng nhiều tư liệu quý từ công trình này phục vụ cho luận văn.

- Tác giả Tạ Ngọc Tấn năm 2004 công bố cuốn “*Truyền thông đại chúng*” (Nxb. Văn hóa - Thông tin, Hà Nội). Cuốn sách bàn về những nội dung cơ bản liên quan đến truyền thông và truyền thông đại chúng, trong đó có các nội dung về báo chí, các loại hình báo chí và một số thông tin về sản phẩm nhật báo. Đây là cơ sở để tác giả tiếp cận những luận điểm bàn về các loại hình báo chí ở các góc độ như: các khái niệm công cụ, vai trò, đặc điểm, cơ sở phân chia các loại hình báo chí... Trong tài liệu cũng đề cập đến nhật báo với tư cách là một hình thức xuất bản sản phẩm của loại hình báo in.

- Nhóm tác giả gồm: Tạ Ngọc Tấn (chủ biên), Nguyễn Tiến Hải năm 1994 đã xuất bản cuốn “*Tác phẩm báo chí*” (Tập I, Nxb. Giáo dục, Hà Nội). Sách là cơ sở dữ liệu để tác giả tham khảo, luận bàn về những vấn đề liên quan đến sáng tạo tác phẩm báo chí nói chung, đối với từng loại hình báo chí nói riêng trong đề tài. Tài liệu là cơ sở để tác giả tham khảo khi bàn luận về tổ chức thể loại tác phẩm trên trang nhất của nhật báo, nhất là đối với tổ chức tin, một thể loại mũi nhọn, xung kích trên trang nhất của nhật báo.

- Các tác giả Nguyễn Thị Thoa (chủ biên), Nguyễn Thị Hằng Thu năm 2010 đã công bố công trình “*Tác phẩm báo chí đại cương*” (Nxb. Giáo dục Việt Nam, Hà Nội). Đây là cuốn sách đầu tiên bàn về hệ thống thể loại tác phẩm báo chí. Sách có giá trị tham khảo, trích dẫn trong công trình nghiên cứu, đặc biệt là những vấn đề liên quan đến thể loại tác phẩm báo chí, từ vấn đề chung đến những kỹ năng cụ thể của từng thể loại tác phẩm báo chí như: khái niệm; đặc điểm; các yếu tố nội dung và hình thức của tác phẩm; quy trình sáng tạo tác phẩm. Đây là cơ sở để tác giả luận bàn đến vấn đề thể hiện tác phẩm báo chí khi tổ chức chúng với tư cách là thành tố tạo nên trang nhất của các tờ nhật báo.

- Các tác giả người Mỹ như: John Berry trong cuốn “*Thiết kế báo chí hiện đại*” (Contemporary Newspaper Design); tác giả Finberg và Itule với cuốn “*Chỉnh sửa hình ảnh*” và “*Biên tập hình ảnh*”; tác giả Mc Dougall và Hampton trong cuốn “*Biên tập và trình bày*” (Editing & Layout) là những cuốn sách có nhiều dữ liệu tham khảo tốt về tư duy trực quan trong giải quyết vấn đề liên quan đến thiết kế, trình bày báo.

- Tác giả Daryl Moen trong cuốn “*Thiết kế và trình bày báo*” (Newspaper layout and design), Khoa Báo chí, Trường Đại học Missouri (Mỹ), đã cung cấp nhiều thông tin bổ ích về các kỹ năng thiết kế, trình bày báo in hiện đại.

- Một số tài liệu khác có giá trị tham khảo về thiết kế, trình bày báo của các tác giả người Mỹ như: cuốn “*Thiết kế báo chí hiện đại: Phương pháp kết*

cấu” (Contemporary Newspaper Design: A Structural Approach) của tác giả Mario Garcia; cuốn “*Thiết kế tổng thể tờ báo*” (Designing the Total Newspaper) của Edmund Arnold; cuốn “*Người thiết kế báo chí*” (The Newspaper Designer's) của Harold Evans; cuốn “*Thiết kế*” (The Designer) của Tim Harrower... là những tài liệu có giá trị tham khảo cho luận văn.

Bên cạnh đó, còn nhiều tài liệu các tác giả người Mỹ khác để tác giả tham khảo, thực hiện đề tài. Cụ thể như: “*Loại và kiểu chữ*” của J. Lieberman Ben, “*In ấn*” của Richard Hopkins và “*In hình ảnh*” của Allan Haley, “*Hướng dẫn thiết kế đồ thị, biểu đồ*” của Nigel Holmes (Watson-Guptill Publications, NY, 1985), “*Thị giác và dung lượng thông tin*” của Edward R. Tufte, bài viết “*30 mẹo vặt trong thiết kế báo chí*” của Yesta desamba đăng trên trang <http://graphicdesign.stackexchange.com...>

Ngoài ra, còn nhiều tác giả và công trình khoa học ở các cấp độ khác nhau đã công bố liên quan đến đề tài mà tác giả có thể tham khảo, kế thừa và trích dẫn, sử dụng trong đề tài nghiên cứu.

Tóm lại, có rất nhiều công trình đã được công bố liên quan đến đề tài, từ vấn đề vi mô đến vĩ mô. Tuy nhiên, chưa có công trình nào mang tính hệ thống hóa, tập hợp logic về nhật báo nói chung, về việc xây dựng phong cách làm trang nhật báo nói riêng, do đó có thể khẳng định đề tài của tác giả là mới, không trùng lặp với các công trình khoa học đã công bố.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu đề tài

3.1. Mục đích nghiên cứu đề tài

Việc nghiên cứu đề tài nhằm mục đích đưa ra những vấn đề lý luận và thực tiễn cơ bản nhất về hình thức xuất bản phẩm nhật báo trong loại hình báo in, nhất là việc xây dựng phong cách làm trang nhật báo, từ đó giúp cho những người làm công tác đào tạo và hoạt động thực tiễn xuất bản nhật báo ở Việt Nam vận dụng trong nghiên cứu và tác nghiệp báo chí đảm bảo tính chuyên nghiệp cao.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu đề tài

Để đạt được mục đích trên, tác giả Luận văn đã thực hiện các nhiệm vụ nghiên cứu sau:

- Hệ thống hóa những vấn đề lý luận chung về báo chí, các loại hình báo chí, nhất là đối với việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo, gồm: Các khái niệm công cụ về báo chí, các loại hình báo chí, nhật báo, phong cách và phong cách làm trang nhất nhật báo; vai trò của trang nhất đối với ấn phẩm báo chí nói chung, đối với nhật báo nói riêng; xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo về nội dung và hình thức...

- Khảo sát thực tiễn việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo ở Việt Nam hiện nay. Cụ thể, khảo sát các tòa soạn và các ấn phẩm nhật báo đại diện như *Nhân dân*, *Lao động*, *Tuổi trẻ*, *Hà Nội mới* để có được cơ sở dữ liệu minh chứng cho thực tiễn xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam.

- Đưa ra một số giải pháp, khuyến nghị nhằm xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam trong sự phát triển cạnh tranh với các loại hình báo chí hiện đại và các hình thức truyền thông mới.

4. Đối tượng nghiên cứu, đối tượng và phạm vi khảo sát

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Đề tài nghiên cứu việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo Việt Nam hiện nay.

4.2. Đối tượng và phạm vi khảo sát

Đề tài khảo sát việc xây dựng phong cách làm trang nhất nhật báo tại các tòa soạn và ấn phẩm nhật báo đại diện như *Nhân dân*, *Lao động*, *Tuổi trẻ*, *Hà Nội mới*. Thời gian khảo sát từ tháng 6/2013 đến tháng 6/2014.

Sở dĩ tác giả lựa chọn các đơn vị báo chí trên vì đây là các tòa soạn xuất bản nhật báo có uy tín, lâu đời của Việt Nam. Bên cạnh đó, tác giả đưa ra một số trang nhất của báo chí nước ngoài để tham chiếu về xây dựng phong cách làm trang nhất. Cụ thể như trang nhất của các tờ báo như: *Newyork Times*, *Lemonde*, *Nhân dân nhật báo*, *The Guardian Newspapers*...

TÀI LIỆU THAM KHẢO

I. Tài liệu tiếng Việt

1. Đỗ Phan Ái - Nguyễn Tiến Mão (2000), *Ảnh báo chí: Thiết bị kỹ thuật và phương pháp tạo hình nhiếp ảnh*, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
2. Hoàng Quốc Bảo (chủ biên) (2010), *Lãnh đạo và quản lý hoạt động báo chí ở Việt Nam hiện nay*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội.
3. Lê Thanh Bình (2004), *Quản lý và phát triển báo chí - xuất bản*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Bộ Thông tin và truyền thông (2007), *Báo cáo tổng kết 8 năm thi hành Luật báo chí*, Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của luật Báo chí, ngày 14/12/2007, Hà Nội.
5. Bộ Thông tin và Truyền thông (2011), *Báo cáo đánh giá công tác báo chí năm 2010 và một số nhiệm vụ chủ yếu trong thời gian sắp tới*, Hà Nội.
6. Bộ Thông tin và Truyền thông (nhiều tác giả) (2011), *Một số nội dung cơ bản về nghiệp vụ báo chí, xuất bản* (tài liệu bồi dưỡng chức danh biên tập viên, phóng viên), Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.

7. Nguyễn Văn Dũng (chủ biên), (2008), Nguyễn Thị Thoa, Nguyễn Đức Dũng, Lê Thanh Xuân, *Tác phẩm báo chí*, Tập II, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.
8. Nguyễn Văn Dũng (6/2008), *Nâng cao tính chuyên nghiệp của báo chí cách mạng*, Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông, Hà Nội.
9. Nguyễn Văn Dũng (2010), *Báo chí truyền thông hiện đại – từ hàn lâm đến đời thường*, Nxb. Đại học quốc gia, Hà Nội.
10. Nguyễn Văn Dũng (2012), *Cơ sở lý luận báo chí*, Nxb. Lao động, Hà Nội.
11. Nguyễn Thị Trường Giang (2011), *Đạo đức nghề nghiệp nhà báo*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội.
12. Vũ Quang Hào (2004), *Ngôn ngữ báo chí*, Nxb. ĐH Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.
13. Đinh Thị Thúy Hằng (2006), *Xu hướng phát triển của báo chí thế giới*, Nxb. Thông tấn, Hà Nội.
14. Đinh Văn Hường (2006), *Tổ chức và hoạt động của tòa soạn*, Nxb. Đại học quốc gia, Hà Nội.
15. Brian Horton (2003), *Ảnh báo chí*, Nxb. Thông tấn, Hà Nội.
16. Nguyễn Quang Hòa (2004), *Phóng viên và tòa soạn*, Nxb. Lý luận chính trị, Hà Nội.
17. Nguyễn Quang Hòa (2012), *Nghề báo - những bài học nhớ đời*, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.
18. Nguyễn Thành Lợi (2014), *Tác nghiệp báo chí trong môi trường truyền thông hiện đại*, Nxb. Thông tin và Truyền thông, Hà Nội.
19. Line Ross (2004), *Nghệ thuật thông tin*, Nxb. Thông tấn, Hà Nội.
20. Nguyễn Tiến Mão (2006), *Cơ sở lý luận ảnh báo chí*, Nxb. Thông tấn, Hà Nội.
21. Lê Thị Nhã (2010), *Lao động nhà báo - lý thuyết và kỹ năng cơ bản*, Nxb. Chính trị - Hành chính, Hà Nội.

22. Vũ Huyền Nga (2004), *Phóng sự ảnh và ảnh phóng sự trên báo in*, Luận văn Thạc sĩ Báo chí, Phân viện Báo chí và Tuyên truyền, Hà Nội.
23. Trần Thế Phiệt (1997), *Tác phẩm báo chí*, Tập III, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
24. Trần Thế Phiệt (2014), *Tác phẩm chính luận báo chí*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
25. Hà Huy Phương (2006), *Tổ chức nội dung và thiết kế, trình bày báo in*, Nxb Lý luận chính trị, Hà Nội.
26. Hà Huy Phương (2009), *4 vấn đề phát triển nền báo chí Việt Nam cách mạng và chuyên nghiệp*, Kỳ Hội thảo khoa học quốc gia “Phát triển nền báo chí Việt Nam cách mạng và chuyên nghiệp”, Hà Nội.
27. Hà Huy Phương (2009), *Biên tập và trình bày ảnh trên báo in Việt Nam hiện nay*, Luận án Tiến sĩ, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội.
28. Hà Huy Phương (6/2011), *Làm báo và đào tạo báo chí thời truyền thông đa phương tiện*, Tạp chí Ngày nay (Vietnam Today), Hà Nội.
29. *Thông báo số 64-TB/TW ngày 30/3/2007 của Bộ Chính trị về một số biện pháp tăng cường quản lý báo chí*, Hà Nội.
30. Tạ Ngọc Tấn (2004), *Truyền thông đại chúng*, Nxb. Văn hóa - Thông tin, Hà Nội.
31. Tạ Ngọc Tấn (chủ biên), Nguyễn Tiến Hải (1994), *Tác phẩm báo chí*, Tập I, Nxb. Giáo dục, Hà Nội.
32. Tạ Ngọc Tấn (chủ biên) (1999), *Cơ sở lý luận báo chí*, Nxb. Văn hóa - Thông tin, Hà Nội.
33. Nguyễn Vũ Tiến (2005), *Vai trò lãnh đạo của Đảng đối với báo chí trong thời kỳ đổi mới*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
34. TS. Nguyễn Thị Thoa (chủ biên). Nguyễn Thị Hằng Thu (2010), *Tác phẩm báo chí đại cương*, Nxb. Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.
35. Trường Tuyên huấn Trung ương (1977), *Giáo trình nghiệp vụ báo chí*, Tập I, lưu hành nội bộ, Hà Nội

36. Trường Tuyên huấn Trung ương (1978), *Giáo trình nghiệp vụ báo chí*, Tập II, lưu hành nội bộ, Hà Nội

37. Phạm Thị Thúy Hằng – Mats Wikman, *Những trang báo đẹp – Cẩm nang dành cho các nhà thiết kế* của BỘ THÔNG TIN TRUYỀN THÔNG – ĐẠI SỨ QUÁN THỤY ĐIỂN tại Việt Nam. In năm 2010.

38. [Http:// www.vietnamjournalism.com](http://www.vietnamjournalism.com)

II. Tài liệu tiếng nước ngoài

38. *Contemporary Newspaper Design* edited by John Berry; *Visual Editing* by Finberg and Itule; and *Picture Editing & Layout* by Mc Dougall and Hampton. *Information Anxiety* by Richard Saul Wurman is an excellent book on visual thinking and visual problem solving.

39. Daryl Moen, *Newspaper layout and design*, Missouri School of Journalism, Webmaster: jjlcmd@mizzou.edu

40. Good reference books on design that are available in the journalism library include *Contemporary Newspaper Design: A Structural Approach, 2nd. ed.*, by Mario Garcia; *Designing the Total Newspaper* by Edmund Arnold; *Newspaper Design, Book Three* by Harold Evans; and *The Newspaper Designer's Handbook* by Tim Harrower.

41. *Good books on type include Design with Type* by Carl Dair; *Type and Typefaces* by J. Ben Lieberman, *Type* by Richard Hopkins and *Photo Typography* by Allan Haley.

42. *Good books on information graphics include Designer's Guide to Creating Charts & Diagrams* by Nigel Holmes (Watson-Guption Publications, N.Y., 1985), *The Visual Display of Quantitative Information and Envisioning Information* by Edward R. Tufte.

43. Harrower, Tim *The Newspaper Designer's Handbook*

44. <https://www.pinterest.com/liberalsprinkle/design-newspaper-design-page-layout-editorial-desi/>

45. [Hhttp://www.pressassociation.com/Training/Courses/Production/Newspaper layoutdesign/](http://www.pressassociation.com/Training/Courses/Production/Newspaper%20layoutdesign/)

46. Posted by yesta desamba on October 5, 2013 No Comment, 30
Awesome Newspaper Layout Examples & Tips,
<http://graphicdesign.stackexchange.com/newspaper-magazine-design-layout>

